

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ WASKO S.A.
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2019 ROKU

SPIS TREŚCI

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	4
Skonsolidowane Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowany bilans	6
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	8
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Zarządu Grupy	10
3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
4. Skład grupy kapitałowej	10
4.1. Zmiany w Grupie Kapitałowej.....	11
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
5.1. Profesjonalny osąd	11
5.2. Niepewność szacunków	11
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
6.1. Oświadczenie o zgodności	12
6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdania finansowego	13
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	13
7.1. Zastosowanie po raz pierwszy MSSF 16.....	13
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie... 14	
9. Istotne zasady rachunkowości	15
9.1. Zasady konsolidacji	15
9.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.....	15
9.3. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej	15
9.4. Rzeczowe aktywa trwałe	16
9.5. Nieruchomości Inwestycyjne.....	16
9.6. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	17
9.7. Wartości niematerialne	17
9.8. Wartość firmy	18
9.9. Leasing.....	19
9.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	19
9.11. Koszty finansowania zewnętrznego	20
9.12. Aktywa finansowe	20
9.13. Utrata wartości aktywów finansowych	20
9.14. Zapasy	21
9.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	21
9.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	21
9.17. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	22
9.18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	22
9.19. Rezerwy	22
9.20. Odprawy emerytalne.....	23
9.21. Przychody.....	23
9.21.1. Sprzedaż towarów i produktów	23
9.21.2. Świadczenie usług.....	23
9.21.3. Odsetki.....	24
9.21.4. Dywidendy	24
9.21.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)	24
9.21.6. Dotacje rządowe.....	24
9.22. Podatki.....	24
9.22.1. Podatek bieżący	24
9.22.2. Podatek odroczony.....	24
9.22.3. Podatek od towarów i usług	25
9.23. Zysk netto na akcję.....	26
10. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych	26
11. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną	29

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 72 stanowią jego integralną część

12. Przychody i koszty	30
12.1. Pozostałe przychody operacyjne	30
12.2. Pozostałe koszty operacyjne	30
12.3. Przychody finansowe	31
12.4. Koszty finansowe	31
12.5. Koszty według rodzajów	32
12.6. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat	32
12.7. Koszty świadczeń pracowniczych	33
13. Podatek dochodowy	33
13.1. Obciążenie podatkowe	33
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	34
13.3. Odroczone podatki dochodowe	35
14. Działalność zaniechana	36
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	36
16. Zysk przypadający na jedną akcję	37
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	37
18. Rzeczowe aktywa trwałe	38
19. Leasing	39
19.1. Grupa jako leasingobiorca	39
19.2. Grupa jako leasingodawca	39
19.3. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	39
20. Nieruchomości inwestycyjne	41
21. Wartości niematerialne	42
22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	43
23. Wartość firmy	44
24. Długoterminowe aktywa finansowe	46
24.1. Pożyczki	46
24.2. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	46
25. Należności długoterminowe	46
26. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	47
27. Świadczenia pracownicze	47
27.1. Świadczenia emerytalne i nagrody jubileuszowe	47
28. Zapasy	48
29. Należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu bieżącego podatku oraz pozostałe należności	49
30. Aktywa z tytułu umów z klientami	50
31. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	51
32. Krótkoterminowe aktywa finansowe	51
32.1. Pożyczki	51
32.2. Weksle	52
33. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	52
34. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	53
34.1. Kapitał podstawowy	53
34.1.1. Wartość nominalna akcji	53
34.1.2. Prawa akcjonariuszy	53
34.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale	53

34.2. Pozostałe kapitały rezerwowe	54
34.3. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	54
34.4. Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących.....	54
35. Kredyty, pożyczki i pozostałe zobowiązania finansowe	55
36. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	55
37. Rezerwy.....	56
37.1. Zmiany stanu rezerw.....	56
37.2. Rezerwa na naprawy gwarancyjne	56
37.3. Rezerwa na odprawy emerytalne	56
37.4. Inne rezerwy	57
38. Kredyty.....	57
39. Zobowiązania krótkoterminowe.....	58
40. Rozliczenia międzyokresowe	59
41. Zobowiązania warunkowe.....	60
41.1. Zobowiązania inwestycyjne	60
41.2. Sprawy sporne	60
41.2.1. Istotne sprawy sporne	60
41.2.2. Sprawy sądowe	61
41.3. Rozliczenia podatkowe.....	61
42. Informacje uzupełniające do rachunku przepływów pieniężnych	62
43. Informacje o podmiotach powiązanych	63
43.1. Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę.....	63
43.2. Jednostka stowarzyszona	63
43.3. Wspólne przedsięwzięcie, w którym Grupa jest współnikiem.....	63
43.4. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi.....	63
43.5. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	64
43.6. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....	64
43.7. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Grupy	64
43.7.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy.....	64
43.7.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej.....	64
43.7.3. Udziały wyższej kadry kierowniczej (w tym członków Zarządu i Rady Nadzorczej) w programie akcji pracowniczych	64
44. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	65
45. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym – ryzyko	65
45.1. Ryzyko stopy procentowej.....	65
45.2. Ryzyko walutowe	66
45.3. Ryzyko cen towarów	66
45.4. Ryzyko kredytowe.....	66
45.5. Ryzyko związane z płynnością.....	67
46. Instrumenty finansowe	68
46.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów Finansowych.....	68
46.2. Ryzyko stopy procentowej.....	69
46.3. Zabezpieczenie	70
46.3.1. Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych	70
46.3.2. Zabezpieczenie wartości godziwej.....	70
47. Zarządzanie kapitałem	70
48. Struktura zatrudnienia.....	71
49. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	72

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Pozycja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Przychody netto ze sprzedaży	414 979	319 808	96 467	74 950
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	7 515	7 606	1 747	1 783
Zysk (strata) brutto	7 865	9 172	1 828	2 150
Zysk (strata) netto	5 399	6 788	1 255	1 591
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	5 856	6 822	1 361	1 599
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 912	23 951	909	5 613
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-12 158	-9 268	-2 826	-2 172
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	4 782	9 374	1 112	2 197
Przepływy pieniężne netto razem	-3 464	24 057	-805	5 638
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Aktywa razem	395 932	361 254	92 975	84 013
Zobowiązania długoterminowe	13 343	4 052	3 133	942
Zobowiązania krótkoterminowe	145 689	125 533	34 211	29 194
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	232 142	226 295	54 513	52 627
Kapitał podstawowy (akcyjny)	91 187	91 187	91 187	91 187
Liczba akcji	91 187 500	91 187 500	91 187 500	91 187 500
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	0,06	0,07	0,01	0,02

Wybrane dane finansowe prezentowane w tabeli powyżej przeliczono na walutę EUR w następujący sposób:

- Pozycje dotyczące sprawozdania z całkowitych dochodów oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. Kursy te wyniosły odpowiednio 4,3018 za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz 4,2669 za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.
- Pozycje dotyczące bilansu przeliczono według średniego kursów ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień roku obrotowego. Kursy te wyniosły odpowiednio 4,2585 na dzień 31 grudnia 2019 oraz 4,3000 na dzień 31 grudnia 2018.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

Działalność kontynuowana	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody ze sprzedaży ogółem		414 979	319 808
Sprzedaż produktów	10,11	308 051	230 671
Sprzedaży towarów i materiałów	10	106 928	89 137
Koszty własny sprzedaży		357 908	267 140
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	10	264 771	192 034
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		93 137	75 106
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		57 071	52 668
Pozostałe przychody operacyjne	12.1	2 577	2 085
Koszty sprzedaży	12.5	20 427	19 699
Koszty ogólnego zarządu	12.5	24 445	22 345
Pozostałe koszty operacyjne	12.2	7 261	5 103
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		7 515	7 606
Przychody finansowe	12.3	1 728	2 185
Koszty finansowe	12.4	1 378	619
Zysk (strata) brutto		7 865	9 172
Podatek dochodowy	13	2 466	2 384
Zysk (strata) netto		5 399	6 788
w tym przypisany			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		5 856	6 822
Akcjonariuszom niekontrolującym		-457	-34
Inne całkowite dochody netto		-	-
Całkowity dochód za okres		5 399	6 788
w tym przypisany			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		5 856	6 822
Akcjonariuszom niekontrolującym		-456	-34
Zysk (strata) na akcję (wrażony w złotych na jedną akcję)			
- podstawowy i rozwodniony z zysku przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,06	0,07
- podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,06	0,07

SKONSOLIDOWANY BILANS

na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Nota	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Aktywa trwałe		155 042	149 129
Rzeczowe aktywa trwałe	18	95 031	93 546
Wartości niematerialne	21,23	43 616	43 957
Nieruchomości inwestycyjne	20	6 752	6 766
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	22	-	-
Długoterminowe aktywa finansowe	25	93	93
Należności długoterminowe	26	6 362	965
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13,3	2 558	3 376
Rozliczenia międzyokresowe	27	547	394
Inne inwestycje długoterminowe		83	32
Aktywa obrotowe		240 890	212 125
Zapasy	29	19 027	12 862
Należności handlowe oraz pozostałe należności	30	107 772	106 829
Aktywa z tytułu umów z klientami	11	59 829	36 281
Należności z tytułu podatku bieżącego		139	-
Rozliczenia międzyokresowe	31	2 668	1 904
Pozostałe aktywa finansowe	32	8 909	8 239
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	33	42 546	46 010
Aktywa razem		395 932	361 254
Kapitał własny ogółem		236 900	231 669
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		232 142	226 295
Kapitał podstawowy	35	91 187	91 187
Pozostałe kapitały rezerwowe	34,2	101 420	103 866
Zyski zatrzymane		39 535	31 242
Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących	34,4	4 758	5 374
Zobowiązania długoterminowe		13 343	4 052
Rezerwy	38	1 219	1 079
Oprocentowane kredyty i pożyczki	36	5 824	680
Pozostałe zobowiązania finansowe	36	2 033	811
Pozostałe zobowiązania	36	4 267	1 482
Zobowiązania krótkoterminowe		145 689	125 533
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	40	88 905	73 501
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	40	6 377	6 049
Oprocentowane kredyty i pożyczki	36,38	13 420	12 255
Pozostałe zobowiązania finansowe	36,39	1 687	704
Zobowiązania z tytułu podatku bieżącego	40	-	1 162
Pozostałe zobowiązania budżetowe	40	11 669	9 918
Rozliczenia międzyokresowe	41	17 840	16 894
Rezerwy	38	5 791	5 050
Pasywa razem		395 932	361 254

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/strata brutto		7 865	9 172
Korekty razem	42	-3 953	14 779
Amortyzacja	12.6	15 304	14 148
Odsetki i dywidendy, netto		-432	-1
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		-787	839
Zmiana stanu należności		-29 387	-38 388
Zmiana stanu zapasów		-6 165	-6 616
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		20 268	47 272
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		-1 196	-2 975
Zmiana stanu rezerw		881	159
Podatek dochodowy zapłacony		-2 949	-1 045
Pozostałe		510	1 386
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		3 912	23 951
Sprzedaż aktywów trwałych i wartości niematerialnych		876	201
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-13 662	-24 081
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych		500	-
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		-573	-182
Wpływy z wykupu aktywów finansowych		356	15 280
Nabycie aktywów finansowych		-	-300
Nabycie jednostek zależnych, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych		-	-148
Dywidendy otrzymane		-	-
Odsetki otrzymane		1095	194
Splata udzielonych pożyczek		66	728
Udzielenie pożyczek		-764	-960
Pozostałe		-52	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-12 158	-9 268
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		-1592	-992
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów/pożyczek		42 661	23 148
Splata kredytów		-36 404	-12 617
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	17	-	-
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom niekontrolującym		-	-
Wykup aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		-	-
Nabycie udziałów niekontrolujących		-169	-14
Odsetki zapłacone		-939	-249
Dotacje otrzymane		1 225	98
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		4 782	9 374
Zwiększenie/Zmniejszenie stanu środków pieniężnych		-3 464	24 057
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:		-3 464	24 057
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-	-
Środki pieniężne na początek okresu		46 010	21 953
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:		42 546	46 010
- o ograniczonej możliwości dysponowania		10 916	3 423

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

Pozycje kapitału własnego:	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej				Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2019	91 187	103 866	31 242	226 295	5 374	231 669
Zysk za okres	-	-	5 856	5 856	-457	5 399
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	-
Podział zysku za 2018 rok	-	-2 446	2 446	-	-	-
Nabycie udziałów niekontrolujących	-	-	-9	-9	-159	-168
Na dzień 31 grudnia 2019	91 187	101 420	39 535	232 142	4 758	236 900

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Pozycje kapitału własnego:	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej				Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2018	91 187	103 078	25 628	219 893	5 158	225 051
Zysk za okres	-	-	6 822	6 822	-34	6 788
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	-
Podział zysku za 2017 rok	-	788	-788	-	-	-
Nabycie udziałów niekontrolujących	-	-	-3	-3	-12	-15
Nabycie jednostek zależnych	-	-	-	-	262	262
Zmiana polityki rachunkowości	-	-	-417	-417	-	-417
Na dzień 31 grudnia 2018	91 187	103 866	31 242	226 295	5 374	231 669

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. INFORMACJE OGÓLNE

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej WASKO S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

Grupa Kapitałowa WASKO S.A. („Grupa”) składa się z WASKO S.A. („jednostka dominująca”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 4).

WASKO S.A. została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 16 listopada 1999 roku. Siedziba Grupy mieści się w Gliwicach, ul. Berbeckiego 6. WASKO S.A. jest spółką akcyjną, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS0000026949.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 276703584.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy Kapitałowej jest:

- projektowanie, wdrażanie i integracja systemów informatycznych,
- projektowanie oraz budowa systemów informatycznych dla operatorów telekomunikacyjnych,
- przeprowadzanie audytów informatycznych i telekomunikacyjnych,
- projektowanie sieci transmisji danych oraz wdrażanie technologii sieciowych,
- przechowywanie, przetwarzanie i alokacja danych,
- dostarczanie sprzętu i infrastruktury informatycznej światowych producentów,
- usługi utrzymania i serwisu sprzętu komputerowego oraz infrastruktury informatycznej,
- serwis sprzętu komputerowego i oprogramowania,
- outsourcing w zakresie pełnej obsługi systemów informatycznych oraz asysty technicznej,
- budowa sieci transmisji danych oraz kompletnych stacji bazowych i linii radiowych,
- instalacja telewizji przemysłowej, systemów kontroli dostępu i systemów przeciwpożarowych,
- projektowanie oraz montaż aparatury kontrolno-pomiarowej i teletransmisyjnej,
- budowa systemów wspomaganie dowodzenia dla centrów powiadamiania ratunkowego integrujących działania pogotowia ratunkowego, policji, straży pożarnej oraz straży miejskiej,
- monitoring systemów przeciwpożarowych i włamaniovych,
- wykonywanie ekspertyz z zakresu ochrony środowiska oraz przeglądów ekologicznych,
- przeprowadzanie audytów projektów finansowanych ze środków pomocowych,
- e-learning,
- wdrażanie zintegrowanego systemu klasy ERP,
- usługi kolokacji szaf i serwerów,
- utrzymywanie internetowych serwisów informacyjnych Gmin i Powiatów.

W okresie, którego dotyczy niniejsze sprawozdanie, WASKO S.A. jak również żadna z jednostek zależnych nie połączyła się z żadną inną jednostką.

2. SKŁAD ZARZĄDU GRUPY

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji wchodził:

Wojciech Wajda	- Prezes Zarządu
Andrzej Rymuza	- Wiceprezes Zarządu
Michał Mental	- Członek Zarządu
Tomasz Macalik	- Członek Zarządu
Włodzimierz Sosnowski	- Członek Zarządu
Rafał Stefanowski	- Członek Zarządu

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji skład zarządu jednostki dominującej nie uległ zmianie.

3. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 29 kwietnia 2020 roku.

4. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku w skład Grupy Kapitałowej WASKO S.A. wchodzi WASKO S.A. oraz następujące Spółki zależne i stowarzyszone:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2019	Udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2018
Jednostki zależne				
COIG S.A.	Katowice	Kompleksowe, dedykowane usługi informatyczne	93,98%	93,98%
Gabos Software Sp. z o.o.	Gliwice	Kompleksowe, dedykowane usługi informatyczne	100,00%	100,00%
Wasko 4 Business Sp. z o.o.	Katowice	Usługi księgowo- finansowe	100,00%	100,00%
D2S Sp. z o.o.	Gliwice	Projektowanie, wykonawstwo sieci światłowodowych	100,00%	100,00%
Fonon Sp. z o.o.	Warszawa	Wykonanie w Polsce sieci GSM-R	100,00%	100,00%
*LogicSynergy Sp. z o.o.	Kraków	Usługi w zakresie utility	93,98%	93,98%
**Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Usługi medyczne	75,51%	36,73%

*LogicSynergy Sp. z o.o. jest jednostką bezpośrednio zależną od COIG S.A.

** Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o. jest jednostką bezpośrednio zależną od Gabos Software Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

4.1. ZMIANY W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka zależna Gabos Software Sp. z o.o. nabyła 950 udziałów w spółce Spółce Centrum Medyczne Gabos (wcześniej Medyczne Centrum Urologii Sp. z o.o.) za 169 tys. zł, zwiększając swoje zaangażowanie do 75,51%.

5. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

5.1. PROFESJONALNY OSĄD

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Grupa użytkuje nieruchomości zlokalizowaną w Gliwicach na podstawie umowy, która sklasyfikowana jest jako umowa najmu.

5.2. NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Test na utratę wartości firmy

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości firmy zidentyfikowanej na skutek transakcji połączenia spółek WASKO S.A. oraz HOGA.PL S.A., które miało miejsce w 2006 roku. Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy. Założenia przyjęte do wyliczenia wartości firmy zostały opisane w nocie nr 24. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Utrata wartości prac badawczo rozwojowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa analizuje przesłanki utraty wartości prac badawczo rozwojowych (w tym również składników nieoddanych jeszcze do użytkowania) oraz jeśli to wymagane przeprowadza test na utratę ich wartości. Dokładna polityka testów na utratę wartości aktywów trwałych, w tym prac badawczo rozwojowych opisana została w nocie 9.10 istotnych zasad rachunkowości.

Wycena rezerw

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Rezerwy z tytułu napraw gwarancyjnych zostały oszacowane w oparciu o wskaźniki ustalane na podstawie danych historycznych. Wskaźniki są wyznaczane jako relacja poniesionych kosztów napraw gwarancyjnych w okresie do wartości sprzedaży produktów, towarów objętych gwarancją.

Dla działalności handlowej, rezerwa jest ustalana dla przychodów, dla której obsługa gwarancyjna leży po stronie WASKO S.A. Wysokość tej rezerwy ustalana jest na poziomie około 1% wartości przychodów z działalności handlowej.

W przypadku wystąpienia istotnego prawdopodobieństwa naliczenia przez odbiorcę kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy spowodowane z winy Grupy, wysokość rezerw

szacowana jest na podstawie zapisów umownych, w szczególności na podstawie zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 38.4 dodatkowych informacji i objaśnień.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Ujmowanie przychodów

Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody opiera się na szacowaniu przez Grupę proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Jeśli na podstawie analizy wynika, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie obrotowym. Rezerwy na szacowane straty wykazuje się jako „Pozostałe rezerwy” długo lub krótkoterminowe.

Jeżeli nie można w wiarygodny sposób oszacować wyniku na kontrakcie to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania. Koszty z tytułu kontraktu ujmuje się jako koszty tego okresu, w którym zostały poniesione.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

6. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, w okresie co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego, czyli od 31 grudnia 2019 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez jednostki Grupy w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nie dotychczasowej działalności.

6.1. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, Dz. U. nr 351 z 2019 r. („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

6.2. WALUTA POMIARU I WALUTA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Walutą pomiaru Grupy i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

7. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI

7.1. ZASTOSOWANIE PO RAZ PIERWSZY MSSF 16

Grupa wdrożyła MSSF 16 z dniem 1 stycznia 2019 roku i zdecydowała się na zastosowanie metody retrospektywnej z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania, tj. w dniu 1 stycznia 2019. Łączny efekt pierwszego zastosowania standardu został ujęty jako korekta salda początkowego bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz za okres zakończony dnia 31 grudnia 2019 nie są porównywalne z danymi porównawczymi za analogiczne okresy roku 2018. Wdrożenie MSSF 16 wpłynęło na ujmowanie, klasyfikację i wycenę aktywów trwałych oraz pozostałych zobowiązań finansowych. Ujmowane składniki aktywów zostały wycenione w kwocie zobowiązania z tytułu leasingu.

Grupa podjęła decyzję, iż nie rozpoznaje leasingu finansowego w przypadku umów najmu o okresie poniżej 12 miesięcy oraz o niedającym się określić okresie. Nie została zmieniona prezentacja umów, które we wcześniejszych okresach były klasyfikowane jako leasing operacyjny, a pozostały okres leasingu wynosi mniej niż 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2019.

Grupa również korzysta z uproszczenia dopuszczającego wyłączenie z ujmowania jako leasingu finansowy aktywów o niskiej wartości.

Poniższa tabela prezentuje wpływ zastosowanej korekty na bilans otwarcia

<i>Pozycja bilansu</i>	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>Korekta</i>	<i>1 stycznia 2019 (dane przekształcone)</i>
Rzeczowe aktywa trwałe	93 546	232	93 778
Zobowiązania finansowe długoterminowe	811	135	946
Zobowiązania finansowe krótkoterminowe	704	97	801

Poniższa tabela prezentuje wpływ zmian wynikających z zastosowania MSSF 16 na pozycje bilansu za okres zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

<i>Pozycja bilansu</i>	<i>31 grudnia 2019</i>	<i>Korekta</i>	<i>31 grudnia 2019 (dane przekształcone)</i>
Rzeczowe aktywa trwałe	94 894	137	95 031
Zobowiązania finansowe długoterminowe	1 939	94	2 033
Zobowiązania finansowe krótkoterminowe	1 646	41	1 687
Zyski zatrzymane	39 533	2	39 535

Poniższa tabela prezentuje wpływ zmian wynikających z zastosowania MSSF 16 na pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów za okres zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

<i>Pozycja sprawozdania</i>	<i>31 grudnia 2019</i>	<i>Korekta</i>	<i>31 grudnia 2019 (dane przekształcone)</i>
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów (usługi obce)	12 858	-99	12 759
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów (amortyzacja)	119 395	95	119 490
Koszty finansowe	1 376	2	1 378

8. NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE, A NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIE

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później,
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później,
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8 Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7: Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później,
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe (opublikowano dnia 23 stycznia 2020 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2022 roku lub później.

Pozostałymi zmianami opisanymi poniżej, Zarząd Grupy nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości.

9. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

9.1. ZASADY KONSOLIDACJI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe WASKO S.A. z siedzibą w Gliwicach, ul. Berbeckiego 6, 44-100 Gliwice oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Grupa ma możliwość wpływu na politykę finansową i operacyjną danej jednostki.

9.2. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rachunek zysków i strat odzwierciedla udział w wynikach działalności jednostek stowarzyszonych. W przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w kapitale własnym jednostek stowarzyszonych, jednostka dominująca ujmuje swój udział w każdej zmianie i ujawnia go, jeśli jest to zasadne, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym.

9.3. PRZELICZANIE POZYCJI WYRAŻONYCH W WALUCIE OBCEJ

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Kursy przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
USD	3,7977	3,7597
EUR	4,2585	4,3000

9.4. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Po ujęciu początkowym, rzeczowe aktywa trwałe są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	10 – 40 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	4-5 lat
Urządzenia biurowe	4 lata
Środki transportu	5 lat
Komputery	4-5 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się raz do roku i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku następnego roku obrotowego.

9.5. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną,

Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

9.6. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Składnik aktywów trwałych (lub grupa do zbycia) jest klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jeśli jego wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, gdy przedstawiciele odpowiedniego poziomu kierownictwa są zdecydowani na wypełnienie planu sprzedaży składnika aktywów oraz aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu został rozpoczęty. Ponadto składnik aktywów musi być aktywnie oferowany na sprzedaż po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej. Dodatkowo należy oczekiwać że sprzedaż zostanie zakończona w terminie jednego roku od dnia klasyfikacji.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

9.7. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają warunki rozpoznania dla kosztów prac badawczych i rozwojowych) początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy

w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Znak towarowy
Okresy użytkowania	5 lat	2-8 lat	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	metoda liniowa	metoda liniowa	metoda liniowa
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte	Nabyte

Coroczna weryfikacja pod kątem utraty wartości (w tym również w przypadku składników nie oddanych jeszcze do użytkowania) oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

9.8. WARTOŚĆ FIRMY

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy:

- (i) przekazanej zapłaty,
- (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.

nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

9.9. LEASING

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat, chyba, że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednio poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

9.10. UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości

odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.11. KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

9.12. AKTYWA FINANSOWE

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Grupa klasyfikuje składniki aktywów finansowych w momencie ich początkowej ujęcia na podstawie jej modelu biznesowego oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych danego składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Do kategorii aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie Grupa klasyfikuje należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, aktywa z tytułu umów z klientami, udzielone pożyczki oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Aktywa finansowe, których termin zapadalności przekracza 12 miesięcy od daty bilansowej klasyfikowane są jako aktywa długoterminowe. Długoterminowe aktywa finansowe dyskontowane są na dzień bilansowy z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody to aktywa, które są utrzymywane w celu otrzymywania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i ze sprzedaży składnika aktywów finansowych, a warunki umowy dają prawo do otrzymywania w określonych datach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie kapitał i odsetki od kapitału. Skutki zmian wartości godziwej składnika aktywów finansowych wycenianego przez inne całkowite dochody ujmowane są w innych całkowitych dochodach. Odsetki i dywidendy od takiego składnika aktywów finansowych ujmowane są w wyniku finansowym.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to wszystkie aktywa finansowe, które nie zostały zaklasyfikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub jako wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zyski i straty na składniku aktywów finansowych wycenianych przez wynik finansowy ujmowane są w wyniku finansowym w roku, w którym powstały.

Instrumenty pochodne są również klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że są to instrumenty uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające.

9.13. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

Grupa ujmuje odpis z tytułu utraty wartości składnika aktywów finansowych na podstawie modelu szacowania oczekiwanych strat kredytowych. Model szacowania oczekiwanych strat kredytowych uwzględnia (I) nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, (II) wartość pieniądza w czasie oraz (III) racjonalne i

możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń oraz obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Utrata wartości składnika aktywów finansowych wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wycenianych w zamortyzowanym koszcie jest ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu, natomiast utrata wartości składnika aktywów finansowych wycenianego przez inne całkowite dochody jest ujmowana w innych całkowitych dochodach.

9.14. ZAPASY

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.
Towary	– w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

9.15. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności szacowany jest na podstawie modelu wyceny polegającego na ujmowaniu odpisów aktualizujących na oczekiwane straty kredytowe, uwzględniając również aktywa co do których nie pojawiły się przesłanki utraty wartości.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności wpłacone kaucje, wadła jak również rozrachunki z pracownikami oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu. Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

9.16. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

9.17. OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.18. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Na dzień 31 grudnia 2019 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2018: zero).

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty lub przychody finansowe.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania budżetowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.19. REZERWY

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

9.20. ODPRAWY EMERYTALNE

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19, odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie.

9.21. PRZYCHODY

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

9.21.1. SPRZEDAŻ TOWARÓW I PRODUKTÓW

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

9.21.2. ŚWIADCZENIE USŁUG

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Grupa klasyfikuje oraz rozlicza świadczone usługi w oparciu o następujące kryteria:

- dla umów kompleksowych obejmujących dostawę sprzętu, licencji, oprogramowania wraz z wdrożeniem, stopień zaawansowania realizowanej usługi określany jest w oparciu o poniesione koszty, na które składa się wartość dostarczonego sprzętu, wyposażenia oraz koszty świadczonych usług związanych z realizacją umowy,
- dla umów, dla których dostawa sprzętu nie stanowi integralnej części umowy, stopień zaawansowania realizowanej usługi określany jest w oparciu o poniesione koszty nie uwzględniające wartości dostarczonego sprzętu,
- dla umów o świadczenie usług, które charakteryzują się wysokim udziałem kosztów robocizny w kosztach projektu ogółem, stopień zaawansowania realizowanej usługi określany jest w oparciu o poniesione koszty robocizny,
- umowy na dostawę sprzętu, dla których udział kosztów innych niż wartość sprzętu jest znikoma, są traktowane jako umowy handlowe, a przychody z realizacji umowy są rozpoznawane zgodnie z zasadami określonymi w MSSF 15
- jeżeli częścią umowy jest świadczenie serwisu gwarancyjnego o zakresie przekraczającym obowiązkowy serwis gwarancyjny wynikający z przepisów prawa,

spółka wydziela przychód dotyczący serwisu gwarancyjnego z łącznej wartości przychodu z umowy i ujmuje w trakcie trwania serwisu gwarancyjnego.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

9.21.3. ODSETKI

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

9.21.4. DYWIDENDY

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.21.5. PRZYCHODY Z TYTUŁU WYNAJMU (LEASINGU OPERACYJNEGO)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

9.21.6. DOTACJE RZĄDOWE

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

9.22. PODATKI

9.22.1. PODATEK BIEŻĄCY

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

9.22.2. PODATEK ODROZCZONY

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

9.22.3. *PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG*

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

9.23. ZYSK NETTO NA AKCJĘ

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują rozwadniające potencjalne akcje zwykłe.

10. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na segmenty operacyjne odpowiadające rodzajom usług świadczonych przez spółkę.

Przyjęte przez Grupę sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Inwestycje infrastrukturalne,
- Działalność handlowa,
- Systemy informatyczne oraz usługi programistyczne,
- Usługi IT,
- Systemy wspomagające zarządzanie
- Usługi przetwarzania danych
- Pozostałe usługi

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi, jednak Grupa nie realizuje sprzedaży pomiędzy segmentami.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności Grupa nie ma racjonalnej możliwości przypisania kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, przychodów i kosztów z pozostałej działalności operacyjnej oraz kosztów i przychodów finansowych do poszczególnych segmentów, koszty i przychody te są prezentowane jako przychody/koszty nieprzypisane.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku – działalność kontynuowana według segmentów

DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA

Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019	Inwestycje infrastrukturalne	Działalność handlowa	Systemy informatyczne oraz usługi programistyczne	Usługi IT	Pozostałe usługi	Systemy wspomagające zarządzanie	Usługi przetwarzania danych	RAZEM
Przychody ze sprzedaży ogółem	158 985	106 928	45 104	18 965	17 085	52 489	15 423	414 979
Koszt własny sprzedaży	152 168	93 342	33 298	14 239	12 918	43 055	8 888	357 908
Wynik segmentu	6 817	13 586	11 806	4 726	4 167	9 434	6 535	57 071
Przychody nieprzypisane								4 305
Koszty nieprzypisane								53 511
Zysk przed opodatkowaniem								7 865
Podatek dochodowy								2 466
Zysk netto za rok obrotowy								5 399

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku – działalność kontynuowana według segmentów:

DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA

Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018	Inwestycje infrastrukturalne	Działalność handlowa	Systemy informatyczne oraz usługi programistyczne	Usługi IT	Pozostałe usługi	Systemy wspomagające zarządzanie	Usługi przetwarzania danych	RAZEM
Przychody ze sprzedaży ogółem	78 417	89 137	42 307	15 692	18 142	58 852	17 261	319 808
Koszt własny sprzedaży	73 098	77 993	30 463	12 045	15 974	45 150	12 417	267 140
Wynik segmentu	5 319	11 144	11 844	3 647	2 168	13 702	4 844	52 668
Przychody nieprzypisane								4 270
Koszty nieprzypisane								47 766
Zysk przed opodatkowaniem								9 172
Podatek dochodowy								2 384
Zysk netto za rok obrotowy								6 788

11. INFORMACJE DOTYCZĄCE UMÓW O USŁUGĘ BUDOWLANĄ

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia. Klasyfikacja oraz sposób rozliczenia świadczonych usług zostały opisane w punkcie 9.21.2.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów za rok zakończony 31 grudnia 2019 oraz za rok zakończony 31 grudnia 2018, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

<i>Skutki wyceny umów o usługę budowlaną</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2019</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>
Poniesione koszty umowy	186 919	63 479
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty	50 705	12 116
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy	237 624	75 595
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe)	182 963	43 408
Przychody z umowy pomniejszone o faktury częściowe	54 661	32 187
Kwota brutto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa)	5 168	4 094
Kwota brutto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	59 829	36 281
Przychody z umowy ujęte jako przychody za dany okres	49 678	66 414

W zakres podpisywanych umów o budowę mogą wchodzić zobowiązania i należności warunkowe związane z następującymi ryzykami/szansami:

- 1) ryzyko poniesienia kar kontraktowych z tytułu ewentualnego niedotrzymania umownych terminów realizacji umowy;
- 2) ryzyko poniesienia dodatkowych kosztów i kar kontraktowych z tytułu ewentualnego nienależytego wykonania przedmiotu umowy;
- 3) ryzyko poniesienia kar kontraktowych z tytułu ewentualnego niedotrzymania umownych parametrów technicznych przedmiotu umowy;
- 4) ryzyko poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym;
- 5) ryzyko roszczeń i kar powstałych w następstwie ewentualnych zawieszeń/odstąpień od umowy przez jedną ze stron umowy.

12. PRZYCHODY I KOSZTY

12.1. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

<i>Pozostałe przychody operacyjne</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody z odsprzedaży - refaktury	540	246
Otrzymane bonusy	2	42
Przychody z tytułu otrzymanych kar i odszkodowań	250	94
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	255	180
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	-	356
Rozwiązanie odpisów aktualizujących inne aktywa	43	530
Zysk ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	463	-
Różnice inwentaryzacyjne	275	-
Inne	749	637
RAZEM	2 577	2 085

12.2. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Utworzone rezerwy	-	385
Odpis aktualizujący wartość należności przeterminowanych i spornych	6 015	-
Nadwyżka (wkład własny) kosztów realizacji projektów dofinansowanych nad kwotę otrzymanych dotacji – nota 41	281	343
Koszty nieruchomości inwestycyjnych	70	172
Odpis aktualizujący wartość zapasów	268	105
Koszty sądowe	42	65
Odpis aktualizujący inne aktywa	-	1 176
Odpis aktualizujący wartość prac rozwojowych	126	1 200
Szkody komunikacyjne	47	103
Koszty usług refakturowanych	124	55
Kary	73	1 059
Darowizny	59	91
Inne	156	349
RAZEM	7 261	5 103

12.3. PRZYCHODY FINANSOWE

<i>Przychody finansowe</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody z tytułu odsetek bankowych	493	352
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek	123	35
Pozostałe odsetki od instrumentów finansowych	115	106
Różnice kursowe	-	-
Przychody z tytułu odsetek od kontrahentów	104	112
Zysk ze zbycia inwestycji	143	1 293
Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	40
Odsetki leasingowe	734	-
Inne	16	247
RAZEM	1 728	2 185

12.4. KOSZTY FINANSOWE

<i>Koszty finansowe</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Odsetki od kredytów bankowych	755	164
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	84	64
Odpis aktualizujący wartość udzielonych pożyczek	128	-
Różnice kursowe	128	205
Odsetki od innych zobowiązań/kontrahentów	119	127
Odsetki budżetowe	86	15
Inne	78	44
RAZEM	1 378	619

12.5. KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW

<i>Koszty według rodzajów</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	15 315	13 993
Zużycie materiałów i energii	50 243	33 448
Usługi informatyczne	10 986	3 861
Usługi serwisowe	8 755	8 785
Usługi instalacyjne	9 664	6 742
Usługi najmu	6 491	5 157
Usługi budowlane	45 465	17 680
Usługi geodezyjne i projektowe	13 158	11 257
Inne usługi obce	24 971	26 548
Podatki i opłaty	3 033	2 771
Wynagrodzenia	101 633	90 193
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	21 239	18 424
Pozostałe koszty	4 987	4 447
Razem koszty według rodzaju, w tym:	315 940	243 306
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	269 709	191 127
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	20 181	19 451
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	19 943	23 194
Zmiana stanu produktów	6 107	9 534

12.6. KOSZTY AMORTYZACJI UJĘTE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

<i>Amortyzacja</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Amortyzacja środków trwałych	9 554	7 733
Amortyzacja wartości niematerialnych	5 761	6 260
Razem koszty amortyzacji, w tym;	15 315	13 993
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	13 830	12 443
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	572	572
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	913	978

W roku 2019 amortyzacja wartości niematerialnych w kwocie 510 tys. złotych dotycząca projektów dofinansowanych została ujęta w kosztach pozostałej działalności operacyjnej.

12.7. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

<i>Koszty świadczeń pracowniczych</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynagrodzenia pracownicze	94 310	84 126
Wynagrodzenia z tyt. umów cywilnoprawnych	7 323	6 067
Koszty ubezpieczeń społecznych od wynagrodzeń pracowniczych	17 407	15 316
Koszty ubezpieczeń społecznych z tytułu umów cywilnoprawnych	343	259
Inne świadczenia pracownicze	3 489	2 849
Razem koszty świadczeń pracowniczych, w tym;	122 872	108 617
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	101 628	83 961
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	10 832	11 899
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	10 412	12 757

13. PODATEK DOCHODOWY

13.1. OBCIĄŻENIE PODATKOWE

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku przedstawiają się następująco:

<i>Składniki obciążenia podatkowego</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Ujęte w zysku lub stracie:		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 648	4 474
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	818	-2 090
Obciążenie podatkowe ujęte w zysku netto	2 466	2 384
Ujęte w innych całkowitych dochodach:		
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Podatek od niezrealizowanego zysku/straty z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	2 466	2 384

13.2. UZGODNIENIE EFEKTYWNEJ STAWKI PODATKOWEJ

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku przedstawia się następująco:

<i>Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	7 865	9 172
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	-
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem	7 865	9 172
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2015: 19%)	1 494	1 743
Straty w jednostkach bez prawa do odliczenia	254	128
Koszty reprezentacji	154	199
PFRON	138	172
Kary i odszkodowania	3	173
Umorzone należności	-	35
Usługi obce	89	52
Amortyzacja	102	66
Pozostałe różnice nie stanowiące podstawy opodatkowania	315	153
Obniżona stawka spółki zależnej	-	-175
Ulga na prace badawczo-rozwojowe	-83	-162
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 31% (2018: 26%)	2 466	2 384
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	2 466	2 384
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	-	-
RAZEM	2 466	2 384

13.3. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

Podatek odroczony	Bilans		Rachunek zysków i strat za rok zakończony	
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Różnica pomiędzy wartością podatkową i bilansową środków trwałych	3 988	6 631	2 643	547
Leasing finansowy	179	87	-92	5
Wycena kontraktów długoterminowych	1 890	1 312	-578	-1 031
Wycena jednostek stowarzyszonych według metody praw własności	-	-	-	1 210
Prace rozwojowe	1 565	1 231	-334	-354
Wycena pożyczek	35	16	-19	-1
Leasing finansowy – leasingodawca	2 550	-	-2 550	-
Pozostałe	438	211	-227	-72
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	10 645	9 488	-1 157	304
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Niewykorzystane urlopy	543	573	-30	-4
Premie	291	102	189	-52
Niezafakturowane koszty okresu	131	118	13	18
Odpis aktualizujący należności	3 033	1 801	1 232	-62
Odpis aktualizujący aktywa finansowe	1 232	1 145	87	-59
Rezerwa na gwarancje	249	437	-188	29
Pozostałe rezerwy	1 012	770	242	-356
Wycena kontraktów długoterminowych	1 271	1 127	144	557
Odpis aktualizujący wartość aktywów niefinansowych	917	894	23	-9
Odpis aktualizujący wartość pożyczek udzielonych	224	283	-59	51
Odprawy emerytalne	148	149	-1	60
Ubezpieczenia społeczne obciążające pracodawcę	168	211	-43	76
Straty podatkowe	3 229	4 215	-986	1 440
Wartość bilansowa sprzedanych licencji	230	235	-5	-177
Ulga na prace badawczo rozwojowe	362	520	-158	186
Inne	163	284	-121	171
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	13 203	12 864	339	1 869
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			-818	2 173
- ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach				
- ujęte w rachunku zysków i strat			-818	2 173
Aktywa z tytułu podatku odroczonego:	2 558	3 376		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	2 558	3 376		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana (nota 14)	-	-		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	-	-		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana (nota 14)	-	-		

Na dzień 31 grudnia 2019 jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa rozpoznała podatek odroczony od wszystkich różnic przejściowych.

14. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, jak również w roku zakończonym 31 grudnia 2018 Grupa nie zaniechała żadnego rodzaju działalności.

15. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 43 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2018 roku: - 81 tysięcy PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Pożyczki udzielone pracownikom	485	409
Środki pieniężne	1 148	1 033
Zobowiązania z tytułu Funduszu	1 590	1 523
Saldo po skompensowaniu – aktywa (zobowiązania)	43	-81
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	1 115	982

16. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony równy jest zyskowi podstawowemu, gdyż nie istnieją instrumenty rozwadniające.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

Zysk na akcje	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk /(strata) netto z działalności kontynuowanej	5 399	6 788
Zysk /(strata) z działalności zaniechanej	-	-
Zysk /(strata) netto	5 399	6 788
Odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	-	-
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	5 399	6 788
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	91 187 500	91 187 500
Wpływ rozwodnienia:		
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
Zysk na akcje	0,06	0,07

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Jednostka dominująca zarówno w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku jak i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku nie wypłacała dywidend.

Zarząd jednostki dominującej zamierza zarekomendować Walnemu Zgromadzeniu niewypłacanie dywidendy za rok 2019.

18. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019

	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2019 roku	16 903	89 942	40 585	12 523	6 209	5 288	171 450
Zwiększenia stanu	-	40	2 180	1 845	4	7 939	12 008
Zmiana polityki rachunkowości	-	157	-	75	-	-	232
Transfer	-	165	3 678	3 148	714	-8 251	-546
Sprzedaż/likwidacja	-	-	1 506	2 379	230	-	4 115
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2019 roku	16 903	90 304	44 937	15 212	6 697	4 976	179 029
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	35 306	30 961	7 596	3 922	119	77 904
Amortyzacja za rok obrotowy	-	1 739	5 063	2 086	666	-	9 554
Sprzedaż/likwidacja	-	-	1 346	2 012	102	-	3 460
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2019 roku	-	37 045	34 678	7 670	4 486	119	83 998
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019	16 903	54 636	9 624	4 927	2 287	5 169	93 546
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019	16 903	53 259	10 259	7 542	2 211	4 857	95 031

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	16 204	80 245	39 522	10 883	3 500	2 976	153 330
Zwiększenia stanu	699	9 605	-	1 821	-	8 858	20 983
Nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	1 318	244	1 562
Transfer	-	106	3 563	1 298	1 819	-6 790	-4
Sprzedaż/likwidacja	-	14	2 500	1 479	428	-	4 421
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	16 903	89 942	40 585	12 523	6 209	5 288	171 450
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	33 732	29 098	7 158	3 340	119	73 447
Nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	426	-	426
Amortyzacja za rok obrotowy	-	1 578	4 310	1 518	327	-	7 733
Sprzedaż/likwidacja	-	4	2 447	1 080	171	-	3 702
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	35 306	30 961	7 596	3 922	119	77 904
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018	16 204	46 513	10 424	3 725	160	2 857	79 883
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018	16 903	54 636	9 624	4 927	2 287	5 169	93 546

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 6 749 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 2 163 tysięcy PLN).

W okresie zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa nie poniosła kosztów finansowych, które zostałyby skapitalizowane w wartości środków trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku środki trwałe zaliczane do kategorii „maszyny i urządzenia” o wartości netto na dzień 31 grudnia 2019 roku wynoszącej 1,8 mln złotych (na dzień 31 grudnia 2018 ich wartość wynosiła 1,8 mln) stanowią zabezpieczenie w formie zastawu rejestrowego do umowy wieloproduktowej, w ramach której Grupa posiada dostępny limit kredytowy w rachunku bieżącym.

Na dzień 31 grudnia 2019 nieruchomości o wartości 8 675 tysięcy PLN były obciążone hipoteką stanowiącą zabezpieczenie linii kredytowej. Na dzień 31 grudnia 2018 roku żadne nieruchomości nie były obciążone hipoteką.

19. LEASING

19.1. GRUPA JAKO LEASINGOBIORCA

Grupa jest stroną umów wynajmu i dzierżawy, których koszty w 2019 roku kształtowały się na poziomie 6 611 tysięcy złotych (w 2018 roku 4 523 tysięcy złotych).

19.2. GRUPA JAKO LEASINGODAWCA

Grupa w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 zawarła umowę wynajmu przestrzeni dyskowych na nośnikach dostarczonych do siedziby zamawiającego. Zgodnie z MSSF 16, Grupa klasyfikuje tą umowę jako leasing finansowy. W rezultacie w sprawozdaniu finansowym został ujęty przychód z tytułu sprzedaży w wysokości 17 613 tys zł oraz koszt własny sprzedaży o wartości 14 596 tys zł

Standardowe umowy najmu i dzierżawy powierzchni biurowych, których stroną jest Grupa zawierane są na czas nieokreślony i przewidują kilkumiesięczny okres ich wypowiedzenia, natomiast umowy najmu urządzeń technicznych zawierane są na czas określony długości 36-48 miesięcy. Przychody Grupy z tytułu umów najmu i dzierżawy wyniosły w 2019 roku 6 071 tysięcy złotych (rok poprzedni 5 345 tysięcy złotych).

19.3. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO I UMÓW DZIERŻAWY Z OPCJĄ ZAKUPU

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa korzystała środków transportu użytkowanych na podstawie umów zaklasyfikowanych, jako umowy leasingu finansowego. Grupa zaklasyfikowała również zgodnie z MSSF 16 jako leasing finansowy najmowany budynek oraz sprzęt komputerowy wykorzystywany na podstawie umowy najmu.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Opłaty leasingowe	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	1 820	1 687	766	704
W okresie od 1 do 5 lat	2 193	2 033	874	811
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Razem minimalne opłaty leasingowe	4 013	3 720	1 640	1 515
Minus koszty finansowe	-293	-	-125	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	3 720	3 720	1 515	1 515
Wartość bieżąca długoterminowych minimalnych opłat leasingowych	2 033	2 033	805	811
Wartość bieżąca krótkoterminowych minimalnych opłat leasingowych	1 687	1 687	710	710

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku koszty finansowe z tytułu odsetek ujęte jako koszt danego okresu obrotowego wyniosły 84 tysięcy PLN (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku: 125 tysięcy PLN).

Umowy leasingu środków transportu zawierane są na okres 48 miesięcy na warunkach rynkowych. Pozostałe informacje dotyczące między innymi efektywnej stopy procentowej zostały zaprezentowane w notce nr 35 (kredyty, pożyczki i pozostałe zobowiązania finansowe).

20. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 Grupa nie dokonywała istotnych transakcji dotyczących nieruchomości inwestycyjnych.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2019 roku	7 499
Zwiększenia stanu – nabycie	574
Zmniejszenia	750
Transfery	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2019 roku	7 323
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2019 roku	733
Odpisy aktualizujące	-23
Amortyzacja	86
Zmniejszenia	225
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2019 roku	571
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019	6 766
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019	6 752

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	7 318
Zwiększenia stanu – nabycie	181
Zmniejszenia	-
Transfery	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	7 499
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	676
Odpisy aktualizujące	-23
Amortyzacja	80
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	733
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018	6 642
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018	6 766

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku uzyskane przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 72 tys. Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku wyniosły 70 tys.

21. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Inne	Prace rozwojowe w toku	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2019 roku	44 935	23 983	40 741	20 036	129 695
Zwiększenia stanu	738	-	204	5 600	6 542
Sprzedaż/likwidacja	-	-	29	738	767
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2019 roku	45 673	23 983	40 916	24 898	135 470
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2019 roku	42 458	4 811	34 069	4 400	85 738
Amortyzacja za rok obrotowy	2 156	-	4 115	-	6 271
Sprzedaż/likwidacja	-	-	29	-	29
Odpis aktualizujący	-272	-	-	146	-126
Transfer	-	-	-	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2019 roku	44 342	4 811	38 155	4 546	91 854
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019	2 477	19 172	6 672	15 636	43 957
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019	1 331	19 172	2 761	20 352	43 616

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Inne	Prace rozwojowe w toku	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	44 935	22 807	41 207	15 264	124 213
Zwiększenia stanu	-	-	387	4 772	5 159
Nabycie jednostki zależnej	-	1 176	-	-	1 176
Sprzedaż/likwidacja	-	-	853	-	853
Transfer	-	-	-	-	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	44 935	23 983	40 741	20 036	129 695
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	39 724	3 635	30 260	3 054	76 673
Nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-
Amortyzacja za rok obrotowy	3 006	-	4 662	-	7 668
Sprzedaż/likwidacja	-	-	853	-	853
Odpis aktualizujący	-272	1 176	-	1 346	2 250
Transfer	-	-	-	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	42 458	4 811	34 069	4 400	85 738
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018	5 211	19 172	10 947	12 210	47 540
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018	2 477	19 172	6 672	15 636	43 957

W okresie zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku koszty prac rozwojowych są aktywowane według cen nabycia. Składnik ten jest badany pod kątem utraty wartości w przypadku powstania przesłanek wskazujących na taką utratę. Natomiast koszty prac rozwojowych niezakończonych są testowane corocznie bez względu na to, czy następują przesłanki utraty wartości czy też nie (nota 5.2). W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 grupa utworzyła odpisy aktualizujące prace rozwojowe lub prace rozwojowe w toku w wysokości 146 tys. złotych, natomiast rozwiązano odpisy na łączną wartość 272 tys. złotych (w analogicznym okresie 2018 roku utworzono odpisy aktualizujące prace rozwojowe lub prace rozwojowe w toku w wysokości 1356 tys. złotych, natomiast rozwiązano odpisy na łączną wartość 272 tys. złotych).

Prace rozwojowe są w głównej mierze sfinansowane z dotacji budżetowych przekazanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a także środków europejskich. Wartość otrzymanych dotacji prezentowana jest w pozycji rozliczeń międzyokresowych (nota 41).

W okresie zakończonym 31 grudnia 2019 roku aktywa wytworzone we własnym zakresie obejmują koszty prac rozwojowych i są amortyzowane przez okres ich ekonomicznego użytkowania wynoszący 5 lat.

W roku 2019 amortyzacja wartości niematerialnych w kwocie 510 tys. złotych dotycząca projektów dofinansowanych została ujęta w kosztach pozostałej działalności operacyjnej.

Wartość firmy stanowi wartość niematerialną o nieokreślonym okresie użytkowania ze względu na długoterminowe pozytywne skutki połączenia jednostek. Grupa corocznie testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości (nota 24).

22. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH WYCENIANYCH METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa zbyła udziały w jednostce stowarzyszonej. Zarówno na dzień 31 grudnia 2019 jak i na dzień 31 grudnia 2018 Grupa WASKO S.A. nie posiadała udziałów w jednostkach stowarzyszonych.

23. WARTOŚĆ FIRMY

<i>Bilansowa wartość firmy w tym:</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
<i>Wartość firmy nabyta na dzień połączenia:</i>		
WASKO S.A. z HOGA.PL S.A.	5 635	5 635
Odpis z tytułu utraty wartości	-975	-975
WASKO S.A. z HOSTINGCENTER Sp. z o.o.	1 050	1 050
Odpis z tytułu utraty wartości	-1 050	-1 050
Wartość firmy z konsolidacji		
COIG S.A.	8 481	8 481
Gabos Software Sp. z o.o.	2 706	2 706
ISA Sp. z o.o.	1 535	1 535
Odpis aktualizujący wartość firmy ISA Sp. z o.o.	-1 535	-1 535
LogicSynergy Sp. z o.o.	3 320	3 320
Fonon Sp. z o.o.	5	5
Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o.	1 176	1 176
Odpis aktualizujący wartość firmy Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o.	-1 176	-1 176
RAZEM	19 172	19 172

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 powstała wartość firmy z nabycia spółki zależnej Medyczne Centrum Urologii Sp. z o.o. (obecnie Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o.) Ze względu na utratę wartości, wartość firmy Medyczne Centrum Urologii została objęta pełnym odpisem aktualizującym w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 nie stwierdzono istnienia przesłanek które wskazywałyby, iż ujęta w aktywach wartość firmy powstała z przejęcia LogicSynergy Sp. z o.o. utraciła ekonomiczną wartość. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2019 roku test na utratę wartości firmy oparto na wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z działalności przejętej na skutek połączenia. W celu wiarygodnego określenia wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych przyjęto pięcioletni horyzont czasowy, przy stopie dyskontowej 5,31%. Przepływy oparto założeniach budżetowych dotyczących roku 2020. Wzrost przyjętej do przeprowadzonego testu stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy wpływa na spadek wartości odzyskiwalnej wartości firmy o kwotę 142 tys. zł, nie powoduje jednak ryzyka utraty wartości. Zmniejszenie o 1 punkt procentowy stopy dyskontowej wpływa na wzrost odzyskiwalnej wartości firmy kwotę 150 tys. zł.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 nie stwierdzono istnienia przesłanek które wskazywałyby, iż ujęta w aktywach wartość firmy powstała z przejęcia Gabos Software Sp. z o.o. utraciła ekonomiczną wartość. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2019 roku test na utratę wartości firmy oparto na wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z działalności przejętej na skutek połączenia. W celu wiarygodnego określenia wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych przyjęto pięcioletni horyzont czasowy, przy stopie dyskontowej 5,31%. Przepływy oparto założeniach budżetowych dotyczących roku 2020. Wzrost przyjętej do przeprowadzonego testu stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy wpływa na spadek wartości odzyskiwalnej wartości firmy o kwotę 137 tys. zł, nie powoduje jednak ryzyka utraty wartości.

Zmniejszenie o 1 punkt procentowy stopy dyskontowej wpływa na wzrost odzyskiwalnej wartości firmy kwotę 144 tys. zł.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 nie stwierdzono istnienia przesłanek które wskazywałyby, iż ujęta w aktywach wartość firmy powstała z przejęcia z COIG S.A. utraciła ekonomiczną wartość. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2019 roku test na utratę wartości firmy oparto na wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z działalności przejętej na skutek przejęcia. W celu wiarygodnego określenia wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych przyjęto pięcioletni horyzont czasowy, przy stopie dyskontowej 5,31%. Przepływy oparto na danych historycznych, uwzględniając dotychczasowe doświadczenie rynkowe wraz z uwzględnieniem założeń budżetowych dotyczących roku 2020. Wzrost przyjętej do przeprowadzonego testu stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy wpływa na spadek wartości odzyskiwalnej wartości firmy o kwotę 674 tys. zł, nie powoduje jednak ryzyka utraty wartości. Zmniejszenie o 1 punkt procentowy stopy dyskontowej wpływa na wzrost odzyskiwalnej wartości firmy o kwotę 712 tys. zł.

Oprócz wartości firmy z konsolidacji, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym została wykazana wartość firmy powstała w wyniku połączenia spółek HOGA.PL S.A. z WASKO S.A. w dniu 4 grudnia 2006 (wartość firmy w kwocie 5.635 tys. zł) oraz w wyniku połączenia WASKO S.A. ze spółka Hostingcenter Sp. z o.o. w dniu 31 sierpnia 2009 roku (wartość firmy w kwocie 1 050 tys. zł).

Działalność HOGA.PL (ośrodek 1) oraz działalność HOSTINGCENTER (ośrodek 2) stanowią osobne ośrodki generujące przepływy pieniężne i do tych ośrodków w całości została alokowana wartość firmy. OŚP Hosting zajmuje się świadczeniem usług kolokacyjnych oraz udostępniania przestrzeni serwerowej, natomiast HOGA świadczy usługi portalu oraz sprzedaż systemu INTRADOK, usług tych nie da się bezpośrednio przypisać do żadnego z segmentów, gdyż usługi te są świadczone w ramach większości segmentów operacyjnych.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 nie stwierdzono istnienia przesłanek które wskazywałyby, iż ujęta w aktywach wartość firmy powstała z połączenia WASKO S.A. z HOGA.PL S.A. (ośrodek 1) utraciła ekonomiczną wartość. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2019 roku test na utratę wartości firmy oparto na wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z działalności przejętej na skutek połączenia. W celu wiarygodnego określenia wartości zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych przyjęto pięcioletni horyzont czasowy, przy stopie dyskontowej 5,31%. Przepływy oparto na danych historycznych, uwzględniając dotychczasowe doświadczenie rynkowe. Ze względu na obecną sytuację gospodarczą założono, iż przychody z działalności przypisanej do ośrodka pozostaną na obecnym poziomie, co oznacza zerową stopę wzrostu zastosowaną do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza okres objęty najbardziej aktualnym budżetem.

Wzrost przyjętej do przeprowadzonego testu stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy wpływa na spadek wartości odzyskiwalnej wartości firmy o kwotę 200 tys. zł, nie powodując utraty wartości firmy. Zmniejszenie o 1 punkt procentowy stopy dyskontowej wpływa na wzrost odzyskiwalnej wartości firmy o kwotę 211 tys. zł. Ustalona w opisany powyżej sposób wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne, do którego została alokowana wartość firmy przewyższa jego wartość księgową wykazaną w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Wartości firmy (ośrodek 2) powstała z połączenia WASKO S.A. z Hostingcenter Sp. z o.o. utraciła w poprzednich okresach swoją ekonomiczną wartość co zostało ujęte w wyniku w poprzednich latach.

24. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

<i>Długoterminowe aktywa finansowe</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Pożyczki udzielone	-	-
Aktywa dostępne do sprzedaży	93	93
RAZEM	93	93

24.1. POŻYCZKI

Pożyczki długoterminowe klasyfikowane są przez Grupę zgodnie z MSSF 9 do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Zarówno na dzień 31 grudnia 2019 jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała udzielonych pożyczek, których termin spłaty przekraczałby okres 12 miesięcy od zakończenia roku bilansowego.

24.2. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

Wartość aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje poniższa tabela.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Akcje/udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie	1 025	1 025
Odpis aktualizujący akcje/udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie	-932	-932
RAZEM	93	93

W roku 2019 jak również w roku 2018 Grupa w nie dokonała nabyć akcji ani udziałów w spółkach notowanych na regulowanych rynkach.

25. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe na dzień 31 grudnia 2019 roku stanowią należności z tytułu leasingu finansowego (grupa jako leasingodawca) oraz zapłacone kaucje i gwarancje dobrego wykonania o terminie zwrotu powyżej jednego roku.

Należności długoterminowe dzień 31 grudnia 2018 roku stanowią zapłacone kaucje oraz gwarancje dobrego wykonania o terminie zwrotu powyżej jednego roku.

Poniższa tabelka prezentuje podział należności długoterminowych.

<i>Należności długoterminowe</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Należności leasingowe	5 737	-
Kaucje, gwarancje dobrego wykonania i inne podobne	625	965
Razem	6 362	784

26. DŁUGOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku stanowią zakupione usługi przeznaczone do odsprzedaży w terminie powyżej jednego roku.

27. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

27.1. ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I NAGRODY JUBILEUSZOWE

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej w roku bieżącym roku przez licencjonowanego aktuarium zaktualizowała rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Zmiany w wartości rezerwy na świadczenia emerytalne i jubileuszowe	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Na dzień 1 stycznia	784	468
Utworzenie rezerwy	-	372
Koszty wypłaconych świadczeń	5	29
Rozwiązanie rezerwy	-	27
Na dzień 31 grudnia	779	784

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

Założenia aktuarialne	31 grudnia 2019*	31 grudnia 2018
Stopa dyskontowa (%)	3,0	3,0
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	10,0	10,0
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,5	2,5

* dane przyjęte przez Grupę w szacunkowej aktualizacji wysokości rezerwy

28. ZAPASY

Zapasy	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Towary (według cen nabycia)	17 644	15 006
Materiały	3 860	-
Wyroby gotowe	245	310
Odpis aktualizujący wartość towarów	-2 656	-2 351
Odpis aktualizujący wartość wyrobów gotowych	-66	-103
Zaliczki na dostawy	-	-
RAZEM	19 027	12 862

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa rozpoznała utratę wartości towarów zalegających na magazynie, w związku z czym utworzono w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych odpis aktualizujący w kwocie 305 tys. złotych. Utworzony w poprzednich okresach odpis dotyczył zapasów zalegających na magazynie. Wykorzystanie odpisu wyniosło 37 tys. zł.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa rozpoznała utratę wartości towarów zalegających na magazynie, w związku z czym utworzono w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych odpis aktualizujący w kwocie 132 tys. złotych. Wykorzystanie odpisu wyniosło 27 tys. zł.

Utworzony w poprzednich okresach odpis dotyczył zapasów zalegających na magazynie.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość zapasów w wysokości 3 mln złotych stanowiła zabezpieczenie w postaci zastawu rejestrowego na rzecz banku tytułem zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym (na dzień 31 grudnia 2018 roku 3 mln złotych).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zapasy zostały wycenione według niższej z dwóch wartości – koszty wytworzenia/ceny sprzedaży netto. Wartość zapasów w cenie sprzedaży netto od których dokonano odpisu aktualizującego na dzień 31 grudnia 2019 roku to 3 327 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 3 404 tysięcy złotych).

29. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG, NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU BIEŻĄCEGO PODATKU ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

<i>Należności</i>	<i>31 grudnia 2019</i>	<i>31 grudnia 2018</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	89 088	97 279
Należności od jednostek powiązanych	119	172
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	139	-
Pozostałe należności budżetowe	75	-
Wadia	1 666	627
Należności leasingowe	6 982	-
Zapłacone zaliczki	9 357	-
Inne	485	8 751
Należności ogółem (netto)	107 911	106 829
Odpis aktualizujący należności	17 675	11 679
Należności brutto	125 586	118 508

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 43.4.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają terminy płatności od 14 do 120 dni.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2019 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 17 675 tysięcy PLN (2018: 11 679 tysięcy PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa nie posiada należności przeterminowanych powyżej 1 roku które byłyby uznane za ściągalne i nie zostały objęte odpisem.

Kwestia ryzyka kredytowego została szerzej omówiona w nocie 45.4.

Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

<i>Zmiany odpisu aktualizującego należności</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2019</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	11 679	12 023
Korekta wynikająca ze zmiany polityki rachunkowości	-	321
Zwiększenie	6 492	1 433
Wykorzystanie	19	157
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	477	1 941
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	17 675	11 679

<i>Struktura wiekowa należności</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Należności nieprzeterminowane	105 411	100 261
Przeterminowane 1-30 dni	4 487	4 520
Przeterminowane 31-90 dni	1 281	2 631
Przeterminowane 91-180 dni	1 148	568
Przeterminowane 181-360 dni	2 088	1 035
Przeterminowane powyżej 365 dni	11 171	9 493
<i>Należności ogółem (brutto)</i>	125 586	118 508
Odpis aktualizujący należności	17 675	11 679
<i>Należności netto</i>	107 911	106 829

Tworząc model ryzyka strat kredytowych Grupa na podstawie analizy danych historycznych wyznaczyła stawki procentowe odpisów aktualizujących należności w zależności od stopnia przeterminowania należności. Indywidualnie istotne składniki należności, co do których pojawiły się przesłanki utraty wartości zostały poddane oddzielnej analizie. Poniższa tabela prezentuje procentowe wartości odpisu aktualizującego dla poszczególnych okresów przeterminowania.

<i>Struktura wiekowa należności</i>	% wartość odpisu
Należności nieprzeterminowane	0,25%
Przeterminowane 1-30 dni	0,50%
Przeterminowane 31-90 dni	5,00%
Przeterminowane 91-180 dni	60,00%
Przeterminowane 181-365 dni	65,00%
Przeterminowane powyżej 365 dni	100,00%

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nadwyżka utworzenia odpisu aktualizującego należności nad jego rozwiązaniem została ujęta w kosztach pozostałej działalności operacyjnej (nota 12.2). W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku nadwyżka rozwiązania odpisu aktualizującego należności nad jego utworzeniem została ujęta w kosztach pozostałej działalności operacyjnej (nota 12.2).

30. AKTYWA Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI

W pozycji aktywa z tytułu umów z klientami spółka prezentuje prawo do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które Spółka przekazała klientowi. Aktywa z tytułu umów z klientami wynikają z przewagi stopnia zaawansowania realizacji kontraktów długoterminowych w stosunku do wystawionych faktur. W przypadku tych aktywów Spółka spełniła swoje zobowiązanie wobec klienta, ale z czynników innych niż upływ czasu nie powstało bezwarunkowe prawo Spółki do wynagrodzenia.

We wcześniejszych okresach Spółka prezentowała aktywa z tytułu umów z klientami jako należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych. Szczegółowe informacje na temat aktywów z tytułu umów z klientami zostały ujęte w notce 12.

31. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

<i>Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Koszty gwarancji dobrego wykonania	170	192
Koszty ubezpieczeń	518	392
Roczne licencje oraz usługi asysty technicznej	655	667
Usługi przewidziane do odsprzedaży	936	474
Pozostałe koszty do rozliczenia w czasie	389	179
RAZEM	2 668	1 904

32. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

<i>Krótkoterminowe aktywa finansowe</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Otrzymane weksle	3 547	3 463
Fundusze inwestycyjne	2 176	2 390
Obligacje komercyjne	693	693
Pożyczki	2 493	1 693
RAZEM	8 909	8 239

32.1. POŻYCZKI

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości oraz warunków dotyczących udzielonych pożyczek:

<i>Pożyczki udzielone</i>	<i>Kwota pożyczki</i>	<i>Stopa %</i>	<i>Wartość w bilansie</i>
Jednostkom powiązanim	1 045	3	1 154
Pozostałym jednostkom	1 797	3-4	1 339
Słan na 31 grudnia 2019	2 842		2 493
Jednostkom powiązanim	1 318	2,73-3	1 147
Pozostałym jednostkom	945	3-4	546
Słan na 31 grudnia 2018	2 263		1 693

Pożyczki krótkoterminowe, o terminie spłaty do 12 miesięcy od dnia bilansowego, oprocentowane są 3-4% w ujęciu rocznym. Pożyczki zabezpieczone są weksłami.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa dokonała odpisu aktualizującego wartość pożyczki w wartości 128 tys. zł. Odpis został ujęty w pozostałych kosztach finansowych. W roku zakończonym W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa dokonała odwrócenia spłaconej części odpisanej pożyczki w wartości 40 tys. zł Odpis obciążył pozostałe koszty

finansowe. Wartość pożyczek prezentowana w bilansie nie odbiega w sposób istotny od wartości godziwej.

32.2. WEKSLE

Grupa posiada weksel stanowiący źródło dochodu ze stałego oprocentowania. Stała stopa oprocentowania posiadanego weksla wynosi 2,75% rocznie. Weksel płatny jest za okazaniem. WASKO S.A. przyjęła weksel jako formę uregulowania płatności wynikających z realizacji umowy podwykonawczej na rzecz jednego z kontrahentów. Sytuacja finansowa wystawcy weksla jest na bieżąco monitorowana i nie zagraża realizowalności tego aktywa.

33. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 42 546 tysięcy złotych (31 grudnia 2018 roku: 46 010 tysięcy PLN). Na dzień 31 grudnia 2019 kwota 3 227 tysięcy złotych, będąca zabezpieczeniem udzielonej przez bank gwarancji oraz kwota 7 689 tys. zł, stanowiąca saldo rachunków VAT podlegały ograniczeniom w dostępie.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

<i>Środki pieniężne i ich ekwiwalenty</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Środki pieniężne w banku i kasie	14 332	8 206
Lokaty krótkoterminowe	28 214	37 804
RAZEM	42 546	46 010

Wartość środków podlegających ograniczeniom w dostępie została zaprezentowana w tabeli poniżej

<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zabezpieczenie udzielonych przez bank gwarancji	3 227	3 138
Środki na rachunku VAT	7 689	285
RAZEM	10 916	3 423

34. KAPITAŁ PODSTAWOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY

34.1. KAPITAŁ PODSTAWOWY

Kapitał akcyjny (w tys.)	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 1 zł.	170	170
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 1 zł.	400	400
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 1 zł.	1 430	1 430
Akcje zwykłe serii D o wartości nominalnej 1 zł.	2 000	2 000
Akcje zwykłe serii E o wartości nominalnej 1 zł.	87 187	87 187
RAZEM	91 187	91 187

Kapitał podstawowy w ciągu roku obrotowego 2019 oraz 2018 nie uległ zmianie.

Akcje zwykłe wyemitowane i w pełni opłacone

(w tys.)	Ilość	Wartość
Na dzień 1 stycznia 2019	91 187	91 187
Zmiany w roku 2019	-	-
Na dzień 31 grudnia 2019	91 187	91 187
Na dzień 1 stycznia 2018	91 187	91 187
Zmiany w roku 2018	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018	91 187	91 187

34.1.1. WARTOŚĆ NOMINALNA AKCJI

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 złoty i zostały w pełni opłacone.

34.1.2. PRAWA AKCJONARIUSZY

Akcje wszystkich serii są akcjami zwykłymi na okaziciela i posiadają te same uprawnienia co do prawa głosu, dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

34.1.3. AKCJONARIUSZE O ZNACZĄCYM UDZIALE

Główni akcjonariusze	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Wojciech Wajda – udział w kapitale	67,5%	66,7%
Wojciech Wajda – udział w głosach	67,5%	66,7%
Krystyna Wajda – udział w kapitale	14,5%	14,5%
Krystyna Wajda – udział w głosach	14,5%	14,5%

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 oraz zakończonym dnia 31 grudnia 2018 nie było zmian udziałów głównych akcjonariuszy. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 jeden z głównych akcjonariuszów większościowych zwiększył swój pakiet akcji. O transakcjach tych jednostka

dominująca informowała w raportach bieżących nr 03/2019, 05/2019, 07/2019, 08/2019, 09/2019, 10/2019, 11/2019, 13/2019.

34.2. POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE

W okresie, którego dotyczy niniejsze sprawozdanie, na wzrost kapitałów rezerwowych wpływ miał podział wyniku finansowego za rok 2018 w kwocie 2 446 tysięcy PLN.

Szczegóły dotyczące zmian w pozycji kapitałów rezerwowych zostały zaprezentowane w sprawozdaniu ze zmian w kapitałach własnych.

34.3. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY

Niepodzielony wynik finansowy podlega w całości podziałowi. Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu finansowym Jednostki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego Spółka. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym Jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie istniały inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

34.4. KAPITAŁY AKCJONARIUSZY NIEKONTROLUJĄCYCH

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Na dzień 1 stycznia	5 374	5 158
Udział w wyniku jednostek zależnych	-457	-34
Nabycie jednostek zależnych	-	262
Nabycie udziałów niekontrolujących	-159	-12
Na dzień 31 grudnia	4 758	5 374

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 spółka zależna Gabos Software Sp. z o.o. dokonała nabycia 950 udziałów Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o. (dawniej Medyczne Centrum Urologii Sp. z o.o.), zwiększając swoje zaangażowanie do 75,51% udziału w kapitale. W związku z tą transakcją wartość kapitałów niekontrolujących akcjonariuszy mniejszościowych Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o. spadła o 159 tys. zł.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 Jednostka dominująca nabyła 71 akcji COIG S.A. od akcjonariuszy mniejszościowych. Spółka zależna Gabos Software Sp. z o.o. dokonała nabycia 900 udziałów Centrum Medyczne Gabos Sp. z o.o. (dawniej Medyczne Centrum Urologii Sp. z o.o.) stanowiących 36,73% udziału w kapitale. W związku z tą transakcją powstała wartość kapitałów niekontrolujących akcjonariuszy mniejszościowych Medyczne Centrum Urologii Sp. z o.o. o 262 tys. zł. Kapitały niekontrolujące zostały wycenione w wartości godziwej.

35. KREDYTY, POŻYCZKI I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Kredyty, pożyczki, pozostałe zobowiązania finansowe	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Długoterminowe:				
Pożyczki	3,71	31.12.2021	5 824	680
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (nota 19)	3,5	31.12.2024	2 033	811
RAZEM			7 857	1 481
Krótkoterminowe:				
Kredyty bankowe	2,72	17.08.2020	12 087	11 078
Pożyczki	3,71	31.12.2020	1 333	1 177
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (nota 19)	3,5	31.12.2020	1 687	704
RAZEM			15 107	12 959

* podana data odnosi się do terminu wygaśnięcia ostatniego zobowiązania długoterminowego

Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych zostały opisane w nocie numer 38.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego zostały opisane w nocie numer 19.3.

36. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Pozostałe zobowiązania długoterminowe o wartości 4 267 tys. zł. stanowią kaucje oraz gwarancje dobrego wykonania z terminem płatności powyżej 12 miesięcy. Termin zwolnienia ostatniej gwarancji dobrego wykonania ubiega w roku 2028.

37. REZERWY

37.1. ZMIANY STANU REZERW

Rezerwy	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na odprawy emerytalne	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na dzień 1 stycznia 2019 roku	1 573	784	3 772	6 129
Utworzenie rezerw	923	-	3 266	4 189
Wykorzystanie	655	-	1 326	1 981
Rozwiązanie	176	5	1 146	1 327
Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku	1 665	779	4 566	7 010
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2019	1 083	142	4 566	5 791
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2019	582	637	-	1 219
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 629	468	5 444	7 541
Zmiana polityki rachunkowości	-	-	-1 571	-1 571
Utworzenie rezerw	707	372	1 694	2 773
Wykorzystanie	206	29	744	979
Rozwiązanie	557	27	1 051	1 635
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 573	784	3 772	6 129
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2018	1 201	77	3 772	5 050
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2018	372	707	-	1 079

37.2. REZERWA NA NAPRAWY GWARANCYJNE

Rezerwy z tytułu napraw gwarancyjnych zostały oszacowane w oparciu o wskaźniki ustalone na podstawie danych historycznych o poniesionych kosztach. Wskaźniki są wyznaczone jako relacja poniesionych kosztów napraw gwarancyjnych w okresie do wartości sprzedaży produktów, towarów objętych gwarancją.

Dla umów, dla których serwis gwarancyjny świadczy bezpośrednio producent, usługa serwisu gwarancyjnego jest wykupiona w cenie sprzedaży, lub zgodnie z innymi zawartymi umowami serwisowymi przyszłe naprawy zostaną zwrócone przez producenta – rezerwy nie są tworzone. Dla działalności handlowej, rezerwa jest ustalana jedynie dla tej części przychodów, dla której obsługa gwarancyjna leży po stronie Grupy.

37.3. REZERWA NA ODPRAWY EMERYTALNE

Grupa tworzy rezerwę na odprawy emerytalne zgodnie z polityką opisana w notcie 9.20

37.4. INNE REZERWY

W roku 2019 roku w związku z ciążącym na Grupie obowiązkami umownymi (potencjalne roszczenia z tytułu ewentualnych kar oraz dodatkowe koszty realizacji projektów) utworzono rezerwy na łączną kwotę 3 266 tys. PLN. Jednocześnie w związku z wygaśnięciem ciążących na Grupie zobowiązań umownych rozwiązano rezerwy na łączną kwotę 1 146 tys. PLN.

Zgodnie z polityką rachunkowości dotyczącą zasad tworzenia rezerw (zgodnie z punktem 9.19) na dzień 31 grudnia 2019 nie występowały przesłanki do zawiązania innych rezerw.

38. KREDYTY

Na dzień 31 grudnia 2019 Grupa była stroną umów o kredyt w rachunku bieżącym oraz umowy kredytu długoterminowego.

Łączna wysokość dostępnych środków w ramach zawartych umów kredytowych na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 54 mln zł. Wykorzystanie na dzień 31 grudnia 2019 wynosiło 12,1 mln. zł. Wykorzystanie na dzień 31 grudnia 2018 wynosiło 974 tys. zł.

Zestawienie zobowiązań Grupy WASKO S.A. z tytułu zawartych umów kredytowych prezentuje poniższa tabela:

Kredyty otrzymane	Dostępny limit 31.12.2019	Saldo na 31.12.2019	Wartość bilansowa 31.12.2019	Dostępny limit 31.12.2018	Saldo na 31.12.2018
Kredyt w rachunku bieżącym	54 000	12 087	12 087	34 500	11 078
RAZEM krótkoterminowe	54 000	12 087	12 087	34 500	11 078
KREDYTY RAZEM	54 000	12 087	12 087	34 500	11 078

Kredyty udzielone zostały w walucie polskiej a oprocentowanie ustalone zostało w oparciu WIBOR jednomiesięczny powiększony o marżę banku. Zabezpieczeniem we wszystkich liniach kredytowych są: weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do prowadzonego przez bank rachunku oraz zabezpieczenie obrotów na rachunku bankowym. Dodatkowym zabezpieczeniem kredytu w rachunku bieżącym jest zastaw rejestrowy na środkach trwałych spółki zależnej, zastaw rejestrowy na zapasach jednostki dominującej oraz hipoteka na nieruchomościach jednostki dominującej.

39. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Wobec jednostek powiązanych	206	221
Wobec jednostek pozostałych	57 801	43 806
RAZEM	58 007	44 027
Inne zobowiązania	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu Funduszy specjalnych	-	81
Zobowiązania – gwarancje dobrego wykonania (kaucje)	1 298	334
Wynagrodzenia	2 803	2 482
Zobowiązania wobec pracowników	-	3
Inne zobowiązania niefinansowe	897	1 334
Zaliczki otrzymane na dostawy	25 900	25 240
RAZEM	30 898	29 474
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	88 905	73 501

Zobowiązania z tytułu umów z klientami

Zobowiązania z tytułu umów z klientami	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	5 168	4 097
Zafakturowane usługi świadczone w sposób ciągły	1 208	1 952
RAZEM	6 377	6 049

Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych wynikają z przewagi wartości wystawionych faktur w stosunku do stopnia zaawansowania realizacji kontraktów długoterminowych. Zobowiązania z tytułu usług świadczonych w sposób ciągły stanowią zafakturowane zobowiązanie do świadczenia usług ciągłych w zadeklarowanym okresie czasu.

We wcześniejszych okresach Spółka prezentowała zobowiązania z tytułu umów z klientami jako zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych. Szczegółowe informacje na temat zobowiązań i aktywów z tytułu umów z klientami zostały ujęte w nocie 11.

Zobowiązania z tytułu podatku bieżącego oraz pozostałe zobowiązania budżetowe

Zobowiązania budżetowe	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Podatek dochodowy od osób prawnych	-	1 162
Podatek VAT	5 892	4 646
Ubezpieczenia społecznie i zdrowotne	4 529	3 976
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 126	1 254
Pozostałe	122	42
RAZEM	11 669	11 080

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 687	704
RAZEM	1 687	704

Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Linia kredytowa w rachunku bieżącym	12 087	11 078
Otrzymane pożyczki	1 333	1 177
RAZEM	13 420	12 255

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 43.4.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach od 14 dni do 30 dni.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 14-dniowym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

40. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Przychodów przyszłych okresów – dotacje	12 594	12 227
Niewykorzystanych urlopów	3 401	2 974
Niewypłaconych premii	1 680	1 115
Licencji	-	367
Innych przychody przyszłych okresów	165	211
RAZEM	17 840	16 894

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa prezentuje w przychodach przyszłych okresów otrzymane dotacje budżetowe oraz dotacje ze środków unijnych na łączną kwotę 12 594 tys. PLN. Dotacje budżetowe przeznaczone są na realizację określonych między innymi przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju prac badawczo-rozwojowych. Nakłady na prace rozwojowe zostały ujęte jako wartości niematerialne (nota 21).

41. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Zobowiązania warunkowe	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	117 463	115 905
Udzielone poręczenia	2 443	2 443
Inne zobowiązania warunkowe*	43 179	38 303
RAZEM	163 085	156 651

* Inne zobowiązania stanowią gwarancje ubezpieczeniowe zabezpieczające należyte wykonanie umów handlowych oraz weksle złożone jako zabezpieczenia oferty w postępowaniu przetargowym.

41.1. ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość zobowiązań inwestycyjnych wynosiła 205 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość zobowiązań inwestycyjnych wynosiła 131 tysięcy złotych.

W roku 2019 Grupa planuje ponieść wydatki inwestycyjne na poziomie 10 milionów złotych.

41.2. SPRAWY SPORNE

41.2.1. ISTOTNE SPRAWY SPORNE

Przed Sądem Okręgowym w Warszawie, jako Sądem I instancji, toczy się postępowanie sądowe: Główny Inspektor Transportu Drogowego przeciwko WASKO S.A. w sprawie o zapłatę noty obciążeniowej w wysokości 50,67 mln zł. Wszczęcie postępowania nastąpiło w dniu 31.03.2016 r. Nota obciążeniowa będąca przedmiotem sporu została doręczona WASKO S.A. w dniu 15 grudnia 2014 r., o czym Spółka informowała zarówno w raportach bieżących oraz okresowych. Informacje o nocie zostały również zaprezentowane: – w pkt 41.2 Sprawozdania Finansowego WASKO S.A. za rok 2014 opublikowanego w dniu 30 kwietnia 2015 roku, – w pkt 42.2 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego WASKO S.A. za rok 2014 opublikowanego w dniu 30 kwietnia 2015 roku, – w pkt 25.1. Rozszerzonego Skonsolidowanego Raportu Półrocznego Grupy Kapitałowej WASKO za rok 2015 opublikowanego w dniu 31 sierpnia 2015 r. – w pkt 8 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego WASKO S.A. za IV kwartał 2015 r. opublikowanego w dniu 29 lutego 2016 r. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Zarząd podtrzymuje stanowisko wyrażane m.in. w raporcie z 14 kwietnia 2016r. o bezzasadności roszczenia zgłoszonego przez Powoda. W przekonaniu Zarządu WASKO S.A. popartym analizą bieżącego orzecznictwa sądowego, wysokość ewentualnej kary podlegać winna miarkowaniu, która w ocenie Zarządu nie powinna przekroczyć wysokości ujętej w księgach rachunkowych rezerwy. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie są znane ostateczne postanowienia toczącego się postępowania, a finalny rezultat sporu może być zależny od oceny opinii zewnętrznych niezależnych instytucji naukowych dokonanej przez sąd.

41.2.2. SPRAWY SĄDOWE

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, poza sprawą opisaną w punkcie 41.2.1, spółkom Grupy Kapitałowej WASKO S.A. nie toczą się żadne postępowania sądowe, które skutkowałyby powstaniem istotnych roszczeń.

41.3. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku nie istnieją przesłanki do utworzenia rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

42. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Poniższa tabela stanowi wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianami bilansowymi poszczególnych pozycji, a zmianami wykazanymi w rachunku przepływów pieniężnych

Pozycja bilansowa	Wartość
ZMIANA STANU NALEŻNOŚCI	
Należności ogółem w bilansie na dzień 31.12.2018	107 794
Należności ogółem w bilansie na dzień 31.12.2019	114 134
Zmiana bilansowa	6 340
Zmiana stanu należności wykazana w rachunku przepływów pieniężnych	-29 387
Różnica	-23 047
Zmiana aktywów z tytułu umów z klientami	-23 548
Należności z tytułu sprzedaży nieruchomości	501
ZMIANA STANU ZAPASÓW	
Zapasy w bilansie na dzień 31.12.2018	12 862
Zapasy w bilansie na dzień 31.12.2019	19 027
Zmiana bilansowa	6 165
Zmiana stanu zapasów wykazana w rachunku przepływów pieniężnych	-6 165
ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ	
Zobowiązania ogółem z wyjątkiem kredytów i pożyczek w bilansie na dzień 31.12.2018	93 627
Zobowiązania ogółem z wyjątkiem kredytów i pożyczek w bilansie na dzień 31.12.2019	114 938
Zmiana bilansowa	21 311
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	20 268
Różnica	1 043
Zmiana stanu zobowiązań leasingowych	2 205
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	-1 162
ZMIANA STANU ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH	
Rozliczenia międzyokresowe w bilansie na dzień 31.12.2018	14 596
Rozliczenia międzyokresowe w bilansie na dzień 31.12.2019	14 625
Zmiana bilansowa	29
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych w rachunku przepływów pieniężnych	-1 196
Różnica	1 225
Otrzymane dotacje	1 225
ZMIANA STANU REZERW	
Rezerwy w bilansie na dzień 31.12.2018	6 129
Rezerwy w bilansie na dzień 31.12.2019	7 010
Zmiana bilansowa	881
Zmiana stanu rezerw rachunku przepływów pieniężnych	881

43. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami będącymi pod wspólną kontrolą akcjonariuszy WASKO S.A. za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Podmiot powiązany	Rok	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
*Jednostki pod wspólną kontrolą akcjonariuszy	2019	2 401	1 397	192	210
	2018	1 959	1 781	172	221

* Jednostki pod wspólną kontrolą głównych akcjonariuszy WASKO S.A., stanowią podmioty powiązane osobowo, z którymi Grupa nie jest powiązana kapitałowo.

Zarówno w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 jak i dnia 31 grudnia 2018 Grupa nie zawierała transakcji z udziałem innych członków głównej kadry kierowniczej. Grupa posiada pożyczkę udzieloną członkowi zarządu jednostki dominującej o wartości 1 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 oraz na dzień 31 grudnia 2018 należności przeterminowane oraz zaległe zobowiązania wobec jednostek powiązanych nie występowały.

Grupa posiada weksel o wartości 3,5m zł wystawiony przez jednostkę znajdującą się pod wspólną kontrolą akcjonariuszy.

43.1. PODMIOT O ZNACZĄCYM WPŁYWIE NA GRUPĘ

Zarówno na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku żaden z podmiotów będących właścicielem akcji WASKO S.A. nie ma znaczącego wpływu na Grupę.

43.2. JEDNOSTKA STOWARZYSZONA

Zarówno na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiada udziałów w spółkach stowarzyszonych.

43.3. WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIE, W KTÓRYM GRUPA JEST WSPÓLNIKIEM

Zarówno na dzień 31 grudnia 2019 roku jak również na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie jest wspólnikiem we wspólnym przedsięwzięciu.

43.4. WARUNKI TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Ceny towarów i materiałów będących przedmiotem sprzedaży przez Grupę do jednostek powiązanych są kalkulowane w oparciu o koszt nabycia powiększony o narzut. Wysokość narzutu jest zróżnicowana w przypadku poszczególnych dostaw i materiałów. Metoda rozsądnej marży, polega na ustaleniu ceny sprzedaży na poziomie odpowiadającym sumie kosztów bezpośrednio związanych z wytworzeniem we własnym zakresie lub nabyciem od podmiotu niezależnego przedmiotu transakcji i kosztów pośrednich (z wyłączeniem kosztów ogólnych zarządu) oraz odpowiedniego zysku wynikającego z warunków rynkowych i wykonywanych przez strony transakcji funkcji. Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej zakłada wyznaczenie ceny rynkowej przedmiotu analizowanej transakcji w oparciu o porównanie zewnętrzne, tj. bazujące na poziomie cen, jaki ustaliły między sobą niezależne, działające na rynku podmioty dokonujące transakcji porównywalnej pod względem przedmiotu oraz przyjętych warunków, bądź też w oparciu o porównanie wewnętrzne, tzn. na podstawie cen, jakie jedna ze stron analizowanej transakcji ustaliła w transakcji porównywalnej pod względem przedmiotu i przyjętych warunków, zawartej na rynku z podmiotem niezależnym.

43.5. POŻYCZKA UDZIELONA CZŁONKOWI ZARZĄDU

W 2019 roku jak również w 2018 roku Grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu. Grupa posiada jednak pożyczkę udzieloną członkowi Zarządu jednostki dominującej w okresach wcześniejszych. Wartość bilansowa pożyczki to 1 mln złotych.

43.6. INNE TRANSAKCJE Z UDZIAŁEM CZŁONKÓW ZARZĄDU

Grupa na mocy umowy najmu użytkuje budynek zlokalizowany w Gliwicach, który jest własnością Pana Wojciecha Wajdy, który pełni funkcję Prezesa Zarządu WASKO S.A. Warunki transakcji odbywają się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawieranych na warunkach rynkowych.

43.7. WYNAGRODZENIE KADRY KIEROWNICZEJ GRUPY

43.7.1. WYNAGRODZENIE WYPŁACONE LUB NALEŻNE CZŁONKOM ZARZĄDU ORAZ CZŁONKOM RADY NADZORCZEJ GRUPY

Wynagrodzenie: Zarząd, Rada Nadzorcza	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zarząd:		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuły)	2 045	2 905
Rada Nadzorcza:		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuły)	876	929
RAZEM	2 921	3 834

43.7.2. WYNAGRODZENIE WYPŁACONE LUB NALEŻNE POZOSTAŁYM CZŁONKOM GŁÓWNEJ KADRY KIEROWNICZEJ

Wynagrodzenie kadry kierowniczej	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuły)	22 999	23 507
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	49	49
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	-	-
RAZEM	23 048	23 556

43.7.3. UDZIAŁY WYŻSZEJ KADRY KIEROWNICZEJ (W TYM CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ) W PROGRAMIE AKCJI PRACOWNICZYCH

W Grupie nie obowiązują programy akcji pracowniczych dla wyższej kadry kierowniczej.

44. INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA LUB PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i dnia 31 grudnia 2018 roku w podziale na rodzaje usług:

<i>Wynagrodzenie biegłego rewidenta</i>	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	33	37
Inne usługi poświadczające	21	23
RAZEM	54	60

45. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM – RYZYKO

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe (nota 39), obligacje oraz umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu (nota 19), środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, udzielone pożyczki, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 Grupa nie zawierała transakcji z udziałem instrumentów pochodnych. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa zawierała transakcje walutowe typu forward służące zabezpieczeniu ryzyka walutowego związanego z realizowanym kontraktem.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe, ryzyko cen towarów oraz ryzyko kredytowe.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w niniejszej notce.

45.1. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Do instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę i narażonych na ryzyko stopy procentowej należą umowy pożyczek, umowy leasingu finansowego, wyemitowane obligacje oraz kredyty bankowe.

Pożyczki udzielone oraz wyemitowane obligacje są instrumentami bazującymi na stałych stopach procentowych. Pozostałe instrumenty oparte są o zmienne stopy procentowe.

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych dotyczących leasingu finansowego środków transportu, których łączna wartość na dzień 31 grudnia 2019 wynosiła 3,7 mln złotych. W związku z zaangażowaniem zewnętrznych źródeł finansowania Grupa na bieżąco monitoruje i szacuje wpływ zmian stóp procentowych na wynik finansowy Grupy.

Pośród instrumentów o zmiennym oprocentowaniu kredyt w rachunku bieżącym jest instrumentem najbardziej wrażliwym na zmianę stopy procentowej. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa poniosła 755 tysięcy (w roku 2018 była to kwota 164 tys. złotych) kosztów z tytułu odsetek od kredytu w rachunku bieżącym, w przypadku wzrostu oprocentowania

o jeden punkt procentowy, koszty finansowania kredytem wzrosłyby o 283 tys. złotych (w roku 2018 wzrosłyby o 60 tys. złotych).

Wartość instrumentów finansowych narażonych na ryzyko stopy procentowej zaprezentowana została w nocie 46.2.

45.2. RYZYKO WALUTOWE

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji głównie w walutach EUR oraz USD. Ryzyko takie powstaje głównie w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Znikomy procent zawartych przez Grupę transakcji sprzedaży oraz zakupu wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto w związku ze zmianą wartości godziwej zobowiązań pieniężnych na racjonalnie możliwe wahania kursu euro przy założeniu niezmienności innych czynników.

Wrażliwość wyniku finansowego	Wzrost/ spadek kursu waluty	Wpływ na wynik finansowy brutto
31 grudnia 2019 – USD	+10%	(231)
	-10%	210
31 grudnia 2018 – USD	+10%	(171)
	-10%	155
31 grudnia 2019 – EUR	+10%	(1 671)
	-10%	1 519
31 grudnia 2018 – EUR	+10%	(615)
	-10%	559

45.3. RYZYKO CEN TOWARÓW

Branża IT, w której Grupa prowadzi działalność charakteryzuje się dość szybkim spadkiem cen towarów ze względu na szybki postęp technologiczny. Grupa dokonuje zakupów sprzętu w momencie gdy zna wszystkie warunki kontraktu.

45.4. RYZYKO KREDYTOWE

Spółka zawiera transakcje z firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy ubiegają się o kredyt kupiecki, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Grupa dokonuje bieżącej weryfikacji sytuacji rynkowej w sektorze wydobywczym oraz analizuje sytuację finansową swoich odbiorców. Grupa zarządza swoją płynnością w sektorze wydobywczym poprzez bieżący monitoring poziomu wymaganych zobowiązań, prognozowanych przepływów pieniężnych. W roku 2019 sytuacja w sektorze górniczym w obszarze ryzyka kredytowego była stabilna i nie występowały zastoje płatnicze. Uwzględniając jednak sytuację po dniu bilansowym, w tym ryzyka związane z rozprzestrzenianiem się pandemii oraz sygnałami z sektora górniczego o wpływie niskich cen surowca na bieżącą sytuację sektora, Grupa zdecydowała, iż nie będzie rozwiązywać utworzonych w latach poprzednich odpisów aktualizujących należności tego rynku. Decyzja Grupy nie wyklucza jednak wystąpienia w przyszłości zakłóceń dotyczących przepływów środków pieniężnych związanych z sytuacją w sektorze górniczym jak również sytuacją ekonomiczną w kraju zakłóconą wpływem pandemii.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów. Zdaniem Zarządu aktywa wykazane w bilansie nie charakteryzują się podwyższonym ryzykiem kredytowym.

45.5. RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOCIĄ

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego. W chwili obecnej Grupa nie jest narażana na ryzyko związane z utratą płynności. Grupa nie ma problemów związanych ze ściągalsnością swoich należności. Grupa sporadycznie korzysta z obcych źródeł finansowania. Krótkoterminowe zobowiązania handlowe oraz pozostałe krótkoterminowe zobowiązania są zapadalne do 3 miesięcy.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

Terminy zapadalności zobowiązań	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	405	1 282	2 033	-	3 720
Pożyczki	-	329	1 004	5 824	-	7 157
Kredyty	-	8	12 079	-	-	12 087
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	7 672	50 195	139	1	-	58 007
RAZEM	7 672	50 937	14 504	7 858	-	80 971

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

Terminy zapadalności zobowiązań	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	220	484	811	-	1 515
Pożyczki	-	41	1 136	680	-	1 857
Kredyty	-	-	11 078	-	-	11 078
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3 834	39 181	1 012	-	-	44 027
RAZEM	3 834	39 442	13 710	1 491	-	58 477

46. INSTRUMENTY FINANSOWE

46.1. WARTOŚCI GODZIWE POSZCZEGÓLNYCH KLAS INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Instrumenty finansowe	Kategoria Zgodnie z MSSF 9	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Aktywa finansowe:					
Długoterminowe aktywa finansowe (akcje/udziały)	WwWGpCD	93	93	93	93
Długoterminowe aktywa finansowe (pożyczki)	WwZK	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	WwZK	114 134	106 829	114 134	106 829
Krótkoterminowe aktywa finansowe (pożyczki)	WwZK	2 493	1 693	2 493	1 693
Krótkoterminowe aktywa finansowe (akcje/udziały, certyfikaty, obligacje)	WwWGpWF	2 869	3 083	2 869	3 083
Krótkoterminowe aktywa finansowe (weksle)	WwZK	3 547	3 463	3 547	3 463
Środki pieniężne i ekwiwalenty	WwZK	42 546	46 010	42 546	46 010
Zobowiązania finansowe:					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	PZFwgZK	58 007	44 027	58 007	44 027
Kredyty i pożyczki otrzymane, wyemitowane obligacje	PZFwgZK	19 244	12 935	19 244	12 935
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	PZFwgZK	3 718	1 515	3 718	1 515

Użyte skróty:

- WwWGpCD – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
- PZFwgZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
- WwZK – Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu
- WwWGpWF – Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, należności, krótkoterminowych aktywów finansowych, krótkoterminowych, pożyczek oraz pozostałych zobowiązań zbliżona jest do ich wartości bilansowej ze względu na krótki okres zapadalności tych instrumentów finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa długoterminowych aktywów finansowych, pożyczek oraz innych zobowiązań o zmiennym oraz o stałym oprocentowaniu jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

Poniższa tabela prezentuje przychody i koszty w podziale na kategorie instrumentów finansowych:

Kategoria zgodnie z MSSF 9	Przychody		Koszty	
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
WwZK	1 585	499	-	-
WwWGpWF	143	1 439	128	-
PZFwgZK	-	-	958	370

Specyfikacja kosztów i przychodów w podziale na koszty/przychody z tyt. usług, odsetek, wyceny, odpisów aktualizujących, sprzedaży i innych zostały zaprezentowane w notach 12.1 – 12.4.

46.2. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Grupa narażona jest na niewielkie ryzyko stopy procentowej, ponieważ posiada mało instrumentów finansowych narażonych na tego typu ryzyko. Prezentowane w sprawozdaniu finansowym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, to w głównej mierze umowy leasingu środków transportu. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji było stałe, w związku z tym wyemitowane obligacje nie narażały Grupy na ryzyko związane ze zmianą oprocentowania.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa wykorzystywała środki dostępne w ramach przyznanych limitów kredytowych. Łączna wysokość dostępnych środków w ramach zawartych umów kredytowych wynosi 54 mln zł, przy czym na dzień 31 grudnia 2019 Grupa wykorzystwała 12,1 mln. zł dostępnych środków w ramach kredytu w rachunku bieżącym.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa wykorzystywała środki dostępne w ramach przyznanych limitów kredytowych. Łączna wysokość dostępnych środków w ramach zawartych umów kredytowych wynosi 34,5 mln zł, przy czym na dzień 31 grudnia 2018 Grupa wykorzystwała 11,1 mln. zł dostępnych środków w ramach kredytu w rachunku bieżącym.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2019 roku	<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Oprocentowanie stałe							
Pożyczki udzielone	2 493	-	-	-	-	-	2 493
Pożyczki otrzymane	-	5 014	-	-	-	-	5 014
Oprocentowanie zmienne							
Środki pieniężne	42 546	-	-	-	-	-	42 546
Kredyty i pożyczki otrzymane	13 420	434	203	132	41	-	14 230
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 687	1 384	624	25	-	-	3 720

31 grudnia 2018 roku	<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Oprocentowanie stałe							
Pożyczki udzielone	1 666	-	-	-	-	-	1 666
Oprocentowanie zmienne							
Środki pieniężne	46 010	-	-	-	-	-	46 010
Kredyty i pożyczki otrzymane	12 255	216	216	155	93	-	12 935
Udzielone pożyczki	27	-	-	-	-	-	27
Zobowiązania z tytułu leasingu	704	590	192	29	-	-	1 515

Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu, dotyczą pożyczek udzielonych, są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku.

46.3. ZABEZPIECZENIE

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

46.3.1. ZABEZPIECZENIA PRZEPLÝWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 Grupa nie zawierała żadnych kontraktów zabezpieczających przepływ środków pieniężnych. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 Grupa zawierała kontrakty walutowe typu forward.

46.3.2. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI GODZIWEJ

Na dzień 31 grudnia 2019 roku jak również na dzień 31 grudnia 2018, Grupa nie posiadała żadnych kontraktów zabezpieczających wartość godziwą.

47. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierająby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej stosowne korekty. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania (obejmujące pozostałe zobowiązania finansowe, zobowiązania z tytułu podatku bieżącego oraz pozostałe zobowiązania budżetowe), pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

Wskaźnik dźwigni zadłużenia	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	88 905	73 501
Oprocentowane kredyty i pożyczki, wyemitowane obligacje	19 244	12 255
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	42 546	46 010
Zadłużenie netto	65 603	39 746
Zamienne akcje uprzywilejowane		
Kapitał własny	236 900	231 669
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	-	-
Kapitał razem	236 900	231 669
Kapitał i zadłużenie netto	302 503	271 415
Wskaźnik dźwigni	22%	15%

48. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Zatrudnienie w Grupie na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku kształtowało się następująco:

Zatrudnienie	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zarząd	17	18
Administracja	160	128
Dział sprzedaży	89	84
Pion produkcji	714	756
Pion usług	266	326
RAZEM	1 246	1 312

49. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

Pandemia Covid-19 wywiera znaczący wpływ na gospodarkę światową, co ma również odzwierciedlenie w sytuacji gospodarczej w Polsce. Oszacowanie wartościowe tegoż wpływu na funkcjonowanie oraz wyniki Grupy nie jest na chwilę obecną możliwe. Po dniu bilansowym w Grupie nie wystąpiły inne zdarzenia, które mogłyby istotnie wpłynąć na sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2019.

Gliwice, dnia 29 kwietnia 2020 roku

Wojciech Wajda – Prezes Zarządu .....

Andrzej Rymuza - Wiceprezes Zarządu .....

Tomasz Macalik - Członek Zarządu .....

Michał Mental - Członek Zarządu .....

Włodzimierz Sosnowski - Członek Zarządu .....

Rafał Stefanowski – Członek Zarządu .....

Mikołaj Ścierański – Sporządzający .....